

בש"פ 4254/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4254/19

כבוד השופט ד' ברק-ארז

לפני:

פלוני

העורר:

נגד

מדינת ישראל

המשיב:

כ"ד בסיוון התשע"ט (27.6.2019)

תאריך היישיבה:

עו"ד אמיר נבו, עו"ד גוון ישראלי, עו"ד שי פנדז

בשם העורר:

עו"ד שרתית משבג

בשם המשיבה:

שאריהן איברהים

מתורגמנית:

החלטה

1. בפני עיר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 23.6.2019 (מ"ת 19-03-5140, השופט א' אברבנאל). בית המשפט המחוזי דחה בקשה לעיון חוזר בהחלטה מיום 5.5.2019 (השופט ד' גدعוני) בעניין מעצרו של העורר תום ההליכים.

כתב האישום וההלים עד כה

2. ביום 4.3.2019 הוגש כתב אישום נגד שבעה נאשמים – העורר, חמשת אחיו וabeihem. פרטי האירוע עליו נסב

עמוד 1

כתב האישום תוארו בהרבה בהחלטתי מיום 30.4.2019 שנגעה לשנים מאחיו של העורר (בש"פ 2584/19). בקטרה צוין כי כתב האישום מתאר אירוע של קטטה אלימה בין משפחת הנאים למשפחה אחרת המתגוררת בשכנות אליה בירושלים (להלן: משפחת הנפגעים). האירוע הוביל למותו של אחד מבני משפחת הנפגעים, קטין, לפיציעתם של שלושה אנשים נוספים וכן לפיציעתו של אחד מהנאשמים. חלקו של העורר באירוע, לפי הנטען בכתב האישום, נוגע לעידי אבנים ולהcation אחרים. בשל מעשים אלו יוספה לעורר עבירה של חבלה בכונה מהמיר להפיסעים (329(א)(1), 329(א)(2) ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977).

3. לצד כתב האישום הוגשה בקשה למעצרם של כל הנאים עד תום ההליכים, מלבד אבי המשפחה שוחרר בתנאים מגבלים. בעניינם של העורר ושל שניים מהנאשמים האחרים בית המשפט המחויז הורה על הגשת תסקרים של שירות המבחן.

4. ביחס לעורר עצמו התקבלו באותו זמן שני תסקרים לבחון. בתסקירות המבחן הראשון מיום 19.3.2019 שירות המבחן ציין קושי להעריך את מידת יכולתו ומחיובתו של העורר לעמוד בתנאים מגבלים. אף שהתרשם לחיבות הממפתחים שהוצעו, שירות המבחן ציין כי אין בשתי החלופות המוצעות כדי לאין את המסוכנות השकפת בנסיבות העניין - האחת עקב הייתה מחוץ לשטחי ישראל ללא אפשרות לפיקוח על העמידה בתנאים, והשנייה עקב סמיcotה לזרת האירוע ולמשפחה הנפגעים. בתסקירות נוסף מיום 17.4.2019 שירות המבחן ציין כי בשלב זה התרשם לטובה מיכולתו של העורר לעמוד בתנאים שייקבעו, אולם הבahir כי גם החלופה הנוספת (שלישית במספר) שנבנהה איננה אפשרית עקב סמיcotה למשפחה הנפגעים, ואף התייחס לכך שנחתם הסכם "רגיעה" בין המשפחה שקבע, בין השאר, כי הנאים לא ישחו בירושלים. לשיטם, שירות המבחן הסביר כי אין ביכולתו להמליץ על שחרורו של העורר לחלוft מעצר ואף לא על העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני. צוין כי בשני התסקרים שירות המבחן העלה את האפשרות לבחון את שחרורו של העורר לחלוft מעצר מוסדית, אך הבהיר שהעורר הביע התנגדות לכך.

5. ביום 5.5.2019 קבע בית המשפט המחויז כי העורר ישאר במעצר עד תום ההליכים. תחילת נקבע, בהסכמה העורר, כי מתקיימים בעניינו ראיות לכואורה. לאחר מכן הבהיר כי מתקיימת עילית המסוכנות, שעולה מהמעשים המיוחסים לו - מאחר שהצטרף לאחיו לצורך השתתפות באירוע אליהם שבמהלכו נגרם מוות של קטין אחר ונגרמו חולות חמורות, ונוטל בעצמו חלק פעיל באירוע בכר שהכה אחרים בידיו ואף השלים לעברם אבנים. בית המשפט המחויז התייחס גם לאמור בתסקרים השירות המבחן ולהמלצתם השילית, וקבע כי על אף שמדובר בקטין לא ניתן להסתפק בשחרור לחלוft שהוצאה. בית המשפט המחויז התייחס עוד לאינדייקציותה המעודדת כי עדין קיימת מתייחות משמעותית בין שתי המשפחות שהתבטאה באיזומים ואף באירוע אלימות נוסף. על כן, בית המשפט המחויז סבר כי אין מנוס מההורות על המשך כל שיעלה בידו להציג חלוft אחרית או ככל שיטכים לבחון השתלבות בחלוft חז-ביתית. העורר בבקש להזען מחדש על המשך כל שיעלה בידו להציג חלוft אחרית, והבהיר כי מאחר שמדובר בקטין, הוא יכול לפנות הגיש ערר על ההחלטה האמורה בבית משפט זה, אך לאחר הדיון בו הודיע כי הוא חוזר בו ממנה, וזה נדחה ביום (בש"פ 3489/19, השופט ד' מינץ) 30.5.2019.

6. ביום 3.6.2019 הגיע העורר לבית המשפט המחויז בקשה לעזין חוזר בהחלטה. בבקשת צוין כי לאחר מאמצים שהשקיעה משפטו של העורר, נמצא חלוft מעצר בשכונת בית חנינה בפיקוחם של המפתחים שאושרו על ידי שירות המבחן. על כן, בית המשפט המחויז התבקש להורות על שחרורו של העורר לחלוft מעצר במתכונת זו. בעקבות זאת, בית המשפט המחויז הורה על הגשת תסקירות מבנן נוספת בעניין העורר.

7. בתסקיר נוסף מיום 17.6.2019 חזר שירות המבחן על עמדתו לפיה יש קושי להמליץ על שחררו של העורר לחופת מעצר, או אף על העברתו למעצר בפיקוח אלקטронני, באזרע ירושלים. זאת, כך הוסבר, לנוכח החשש מהמסוכנות הנשקפת מהעורר ובני משפחתו ומהמסוכנות שעוללה להם גם יחד. בהקשר זה צוין אירועאים שהתרחש לאחר שנודע למשחת הנפגעים על כניסה של אב המשפחה לירושלים. ברקע הדברים, צוינה העובדה כי קיים הסכם "רגעה" בין המשפחות, שמוגנה בכך שבני משפחתו של העורר אשר היו מעורבים באירוע מושא כתם האישום יורחו מירושלים עד שיוseg פיסוס. שירות המבחן ציין עוד כי העורר היה מעורב באירוע ממשעתי במסגרת מעצרו שבו הגיב באימונות לאחר שהותקף, דבר המעיד בספק את הצהורותיו לגבי יכולתו להבלג ככל שייתעורר חיכוך נוסף עם משחת הנפגעים. לבסוף, שירות המבחן ביקש לשוב ולהבהיר לעורר את האפשרות לשחררו לחופת מעצר מוסדית ולגייסו לאפשרות זו.

8. בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה לעין חזר, והחליטה זו היא שעומדת ביסודה של העරר שבפני. בית המשפט המחוזי ציין כי התאחדות האלימות בשל שהייתו של העורר בירושלים היא "צפיה בהחלט". כמו כן, בית המשפט המחוזי הוסיף כי בבואה לבחון את מידת הסכנה הנשקפת לציבור כתוצאה משחררו של אדם לחופת עליו להעיר בין היתר את תגבורתו הצפיה לאימונות או לאוים באימונות כלפיו. בהתאם לכך, צוין כי מעשיו של העורר המתוארים בכתב האישום וכן תגובתו בבית המעצר מלבדים כי אינם מהסס להגיב באימונות, אף כשהוא נמצא תחת עינם הפקחה של אנשי מרות וכאשר שאלת שחררו לחופת תליה ועומדת. בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע כי העורר נטל חלק באירוע חמור, וכי בנסיבות אלה אף לא קשור להסכם הרגעה נכון לבחון לחופת מעצר במיקום מרוחק מהם מקום שבו מצא קורבן העבירה את מותו ואנשים נוספים נפגעו. מפגש יום או אקראי של העורר ובני משפחתו עם בני משחת הנפגעים אינו רצוי, כך נקבע, ויש לפעול למניעתו כדי להקטין את החשש להתקפות אylimות חוזרת, לרבות מצדו של העורר.

הערר

9. בערר שבפני טוען העורר כי החלטתו של בית המשפט המחוזי נשענת על הנחת המוצא לפיה קיימת סכנה כלפי הקטין וככלפי משפחתו ועל צפי ביחס לאופן שבו יתגונן העורר אם יותקף. אולם, כך נטען, הן תסקיריו המבחן והן בית המשפט המחוזי לא עסקו בהערכת הסיכון שהוא עצמו צפוי לגרום לסביבתו. לפיך, לשיטת העורר מדובר למעשה במעצר הגנתי בעניינו של קטין, פרקטיקה שהוגבלה בפסיקת העורר לתנאים חריגים אשר אינם מתקייםים במקרה האמור. עוד מודגשת כי המעשים המזוהים לעורר בכתב האישום מקורם בהשתתפותו בקטטה לצד אחרים, מבלי שהצדיד בכל נשק מסוג כלשהו, דבר המצביע על רמת מסוכנות מופחתת. לצד זאת, העורר מעלה גם טענות שונות נגד שירות המבחן, ובכלל זה מטעים כי שירות המבחן אינו מוסמך לפרש את הסכם הרגעה בין המשפחות. נוכח דברים אלו, העורר סבור כי היה מקום להורות על שחררו לחופת מעצר בתנאים מגבלים.

10. מנגד, המדינה סבורה כי דין העורר להידחות. המדינה טענת כי אף מן העורר עולה מסוכנות, אך אינה שוללת את האפשרות לאין מסוכנות זו באמצעות חלופה מתאימה. לצד זאת, כך נטען, בקביעת החופת יש להביא בחשבון גם את הסביבה, ובנסיבות דן, נוכח הרגשות הקיימת, המדינה סבורה כי לא ניתן לאפשר את שחררו של העורר לירושלים. המדינה הדגישה כי אין מדובר במעצר הגנתי כי אם בהגבלה מסוימת באשר למקומות שבהם יוכל לשחות העורר ככל שישוחרר לחופת מעצר.

11. בדין שהתקיים בפני ביום 27.6.2019 בא-כוחו של העורר חזר ושלל את האפשרות של שחרור לחופת מעצר

מוסדיות, בהבاهו כי העורר ומשפחתו מתנגדים לכך.

דין והכרעה

12. לאחר ש核实תי את הדברים אני סבורה שדין העורר להידחות, בכפוף להבהרות המובאות בפסקה 14 להלן.

13. אכן, המצב שנוצר אינו פשוט. העורר שבפני הוא קטן ולכך יש לחזור אף יותר שאות לכך שלא נמצא במעצר מאחריו סוג ובריח אם ניתן לאין את מסוכנותו בדרך אחרת (ראו למשל: בש"פ 3313/19 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 13-15 והഫניות שם (19.5.2019)). עם זאת, אין ספק שבביקורת המיקום המתאים לחולפת מעצר ניתן תמיד משקל גם לשאלת מיקומם של האירועים עליהם כתוב האישום, ולהשלכות שעשוות להיות על מתייחסות וחיכוכים עם נפגעי העבירה ובני משפחתם (ראו למשל: בש"פ 12/6646 רוזנברגיו פנה' מדינת ישראל (13.9.2012); בש"פ 4566/15 אלרביאדה נ' מדינת ישראל (6.7.2015)). בנסיבות העניין, לא מצאתי כי התנאים הנוכחיים מאפשרים את שחרורו של העורר לחולפת המעצר המבוקשת בירושלים.ברי כי אין לשיקולים אלה ולטענה בדבר "מעצר הגנתי" כביכול, שלא טען בא-כוח העורר, דבר וחצי דבר.

14. לא אוכל לסייע מבלתי לציין כי נוכח העובה שבשלב זה אין בנמצא חלופת מעצר במיקום אחר, אני סבורה שטוב יעשו העורר ומשפחתו אם ישקלו פעם נוספת האפשרות, המעודפת פחות מבחןכם, של שחרור לחולפת מעצר מוסדית. הסכמה לכך, כמו גם איתור חלופה במיקום אחר, תצדיק הגשת בקשה לעיון חוזר בבית המשפט המחוזי, וחזקה עליו שיישנה ממשך לדון בה מוקדם ככל הנימן.

15. סוף דבר: העורר נדחה, בכפוף כאמור בפסקה 14 לעיל.

ניתנה היום, ל"י בסיוון התשע"ט (3.7.2019).

שפט